

Miten vastataan pitkäjänteisyyden vaatimukseen luonnonvarojen hallinnassa?

**Tutkimusprofessori Eija Pouta
Luonnonvarakeskus (Luke)**

PALO - Participation in Long-term Decision-Making

1.9.2017-31.8.2021

Neljä tutkimukseen keskittyvää työpakettia

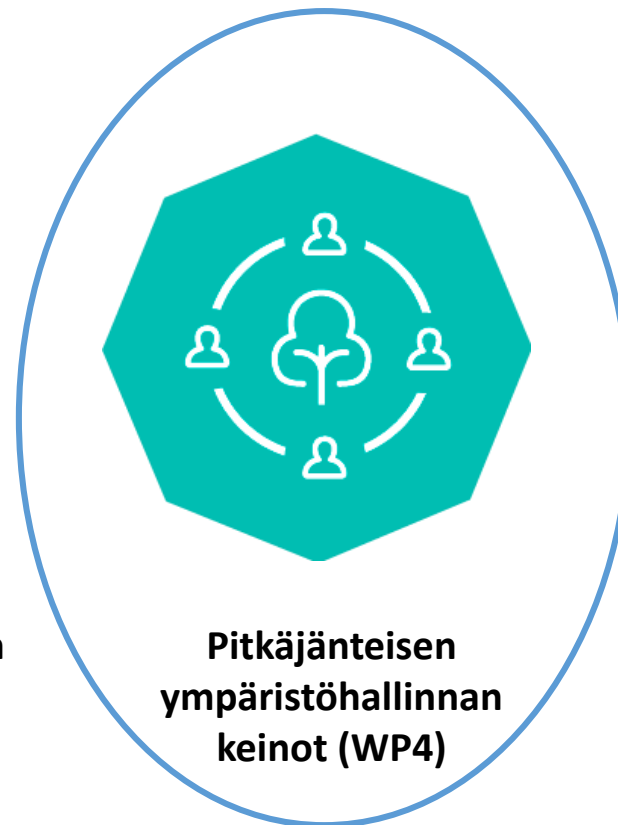
Pitkäjänteisen päätöksenteon perusta (WP1)

Pitkäjänteisen päätöksenteon ongelmat (WP2)

Kansalaisten aktivoiminen pitkäjänteisessä päätöksenteossa (WP3)

Pitkäjänteisen ympäristöhallinnan keinot (WP4)

Tutkimuksen lähtökohdat

- Konsortion työhypoteesi: **Puntaroivat (deliberatiiviset) suunnittelun, päätöksenteon ja osallistumisen käytännöt edesauttavat pitkän aikavälin näkökulmien huomioimista**
- WP4: pitkäjänteisyys ympäristöasioiden hallinnassa, erityisesti maankäytön suunnittelussa
- Tavoite kehittää maankäytön suunnitteluun soveltuvia keskustelevia toimintamalleja, joilla vahvistetaan eri toimijoiden sitoutumista suunnittelun pitkän aikavälin tavoitteisiin

Vastaamme strategioihin

- Kestävän kehityksen tavoitteet:
 - Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat
 - Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä; edistää metsien kestävää käyttöä
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Tiekartta kiertotalouteen
- Ilmasto- ja energiasstrategia
- Euroopan unionin Itämeri-strategia
- Paikkatiedon suunnannäyttäjäksi maailmassa (Maa- ja metsätalousministeriön Paikkatietopoliittinen selonteko)
 - kansalaisten käytettävissä olevien työkalujen vuorovaikutteisuuden kehittäminen

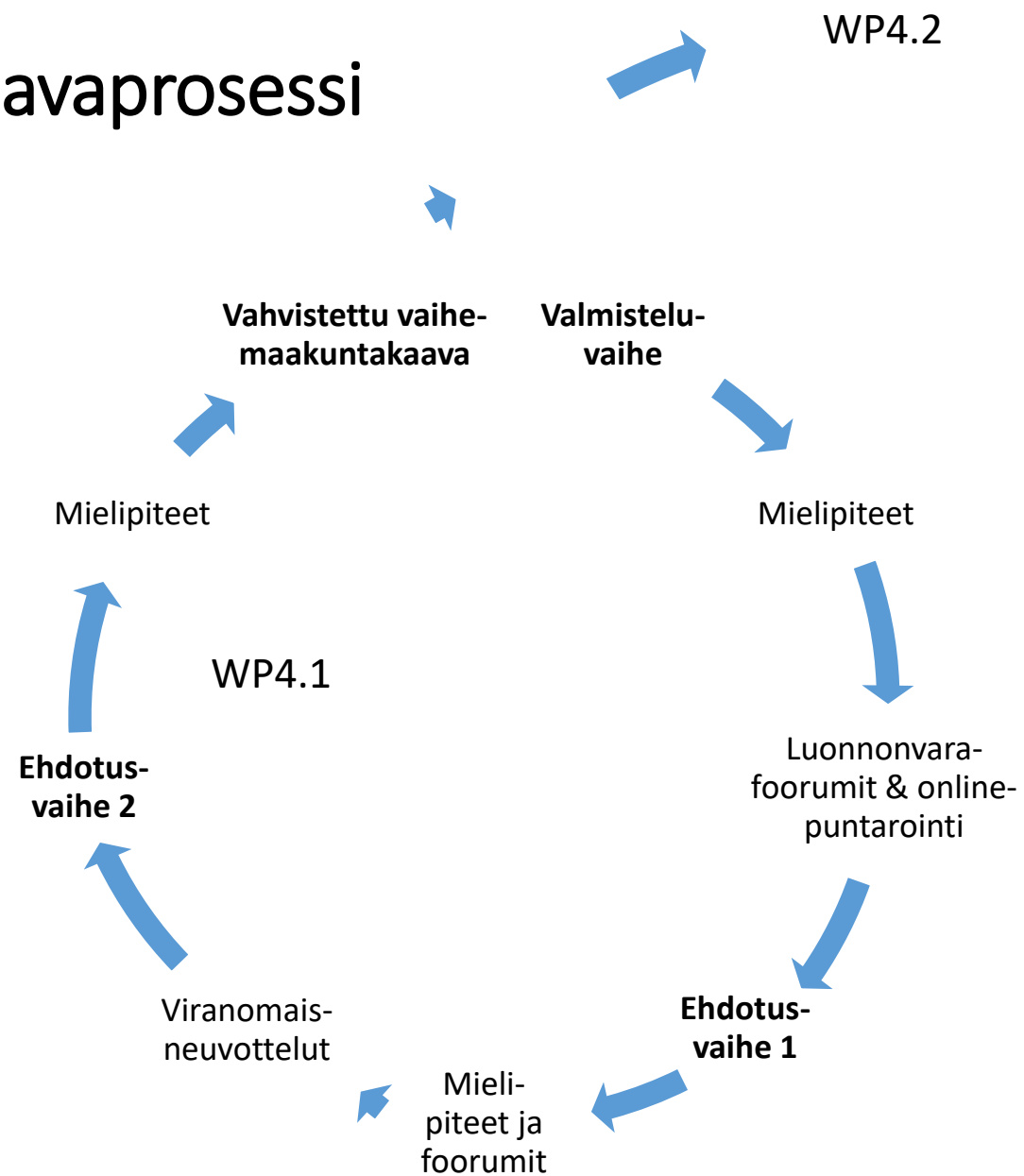
Tutkimuskohteina

1. Luonnonarvojen ja luonnonvarojen vaihemaakuntakaavan laadintaprosessi (Varsinais-Suomi)
2. Maakunnallinen ja kunnallinen vuoropuhelu maankäytön suunnittelussa maakuntauudistuksen jälkeen (Lounais-Suomi)
3. Maisema-arvokauppa / keskusteleva taloudellinen arvottaminen (Lounais-Suomi)

Visio maakuntakaavan taustalla

- Maakunnassa vahva positiivinen talousvire
 - Turun telakka
 - Uudenkaupungin autotehdas
- Positiivinen rakennemuutos
 - Työvoiman saatavuusongelmat, työvoiman liikkuvuuden lisääminen
 - Asuntojen riittävyys
- Hyvä logistinen asema
 - Turun satama, lentokenttä, hyvät maantie- ja rautatieyhtyd
- Vakaa väestönkasvu, joskin painottuminen Turun seudulle

Vaihemaakuntakaavaprosessi

Luonnonvarafoorumit (touko-kesäkuu 2018)

LV1: Valmisteluaineisto ja palaute – eväät kaavan valmisteluun

LV2: Luonnonarvojen tunnistaminen

LV3: Luonnonarvot huomioiva biotalous

LV4: Luonnon virkistys- ja matkailuarvot

LV5: Virkistysarvojen ja luonnonvarojen hyödyntävien elinkeinojen yhteensovittaminen

LV6: Raaka-aineiden käyttö ja luonnonvarapotentiaali

LV7: Materiaalivirtojen kestävyys hallinta

LV8: Yhteenveto työpajoista – kohti puntaroitua kaavaehdotusta

Tilaisuuksiin osallistui 86 hlöä

- sidosryhmistä 75 hlöä (poislukien järjestävien tahojen (VSL & Luke) edustajat)

Kunnat	23	31 %
Elinkeinoelämä	17	23 %
Valtio	11	15 %
Järjestöt	9	12 %
Maakunta	8	11 %
Tutkimus	5	7 %
Yksityinen	2	3 %
Yhteensä	75	100 %

Kunkin foorumin kesto oli 3 h, paikka Turku

Löydökset

- Keskusteluissa nousivat esille erityisesti :
 - Tarpeet maa-ainesten ottoalueille, ylijäämämaiden läjitysalueille ja terminaaleille
 - Tarve säilyttää yhtenäisiä metsäalueita
 - Saaristomeren ja rannikon ainutlaatuisuus virkistys-, matkailu- ja kalastusalueina
 - Varsinkin kunnat toivat esiin uusia luonnonarvoiltaan merkittäviä kohteita

Kaavapuntari (auki syyskuu 2018 – valmistelun loppuun)

Kaava-puntari

Kaavapuntari

1 Tervetuloa!

2 Ohjeet: näin pääset alkuun

3 Avauskeskustelu: luonnonarvot, -varat ja virkistys

4 Poimintoja kommentaista

5 Apua: usein kysytyt kysymykset

6 Kiitos osallistumisesta & lopetus

3/6 Sana ja kynä vapaat!

PIILOTA MUIDEN VASTAUKSET OSOITEHAKU OMA SIJAINTI KARTTATASOT

Kirjoita kommentti

Kirjoita nimi

Tallenna kommentti

Sekä Turussa että Raisiossa on vireillä alueita

Edellinen Seuraava Lähetä

Vuorovaikutteinen kartta-alusta, johon

- Jokainen voi osallistua
- Voi merkitä alueita ja perustella ne
- Kommentoida muiden merkintöjä
- Ainutlaatuinen kokeilu maakunta-kaavan laatimisprosessissa

Tavoitteena on

- Tunnistaa mahdollisia konfliktialueita
- Hakea niihin yhteisiä ratkaisuja ja soveltuvat kaavamerkinnot

<https://query.eharava.fi/2541>

Löydökset

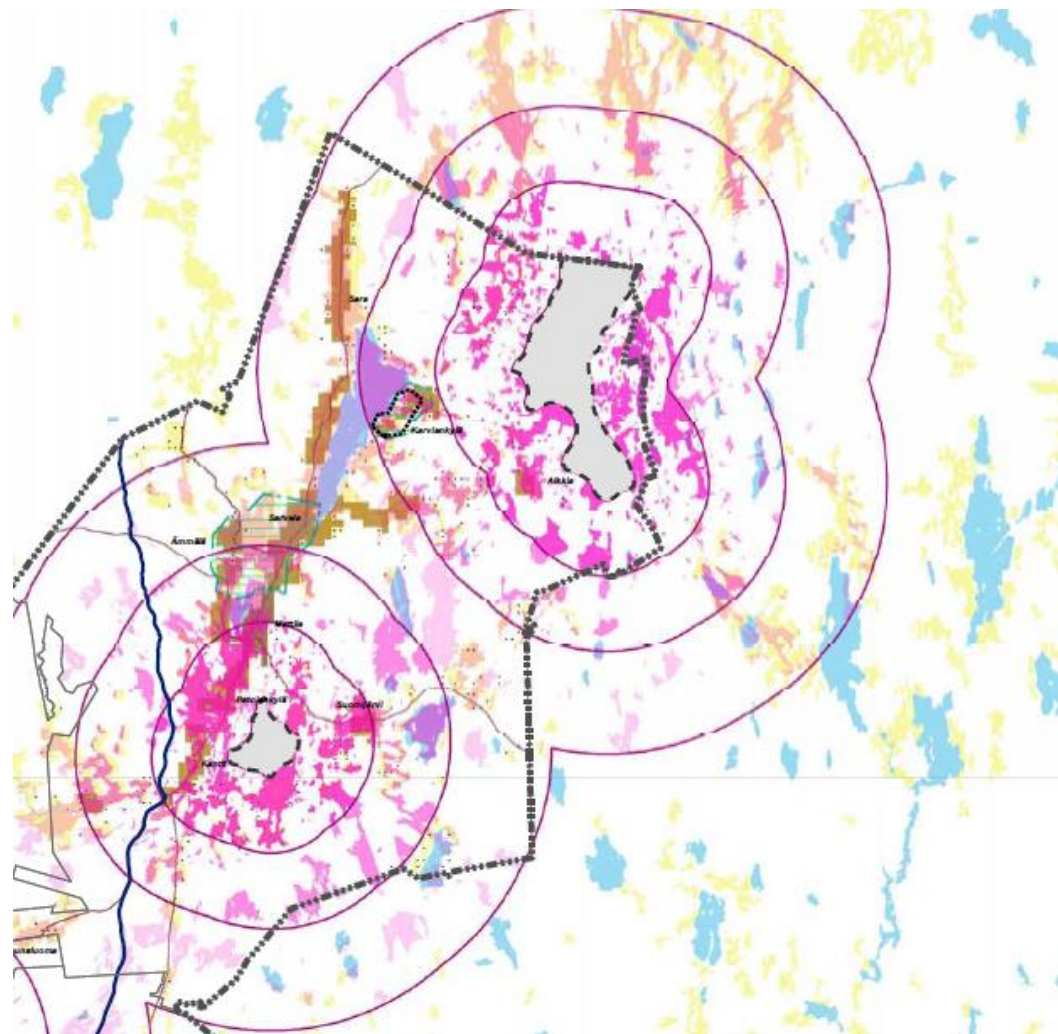
- Liian aikaista arvioida tuloksia
- Toistaiseksi Kaavapuntari on kiinnostanut lähinnä kuntien kaavoitusalan ammattilaisia
 - Toisaalta ovat kaavoituksen ydinryhmää
- Kansalaisjärjestöjä tai kansalaisia ei ole saatu mukaan

PES maankäytön konfliktien ratkaisijana?

- Tuulivoimavaraukset maakuntakaavassa
- Mahdollisuudet välttää tuulivoiman haittoja metsänkäsittelyllä
- Kysely ja deliberatiivinen arvottaminen ja maisema-arvokaupan rakentaminen

Löydökset toistaiseksi:

- Kiinnostusta sidosryhmissä

Arviointia

- Osallistamista tavoitellaan, mutta varsinkin kansalaisjärjestöt ja yksittäiset kansalaiset osallistuneet toistaiseksi huonosti
 - Kuinka markkinoida osallistumisen mahdollisuutta?
 - Onko maakunta kaavan laatiminen liian kaukainen, ”sfääreissä” oleva asia?
 - Kuinka lähentää kaavaprosessia?
- Foorumeissa tavoitimme hyvin perinteiset ryhmät: kunnat ja etujärjestöt sekä elinkeinoelämänkin, jotka muutenkin saavat äänensä kuuluviin
- Kaavapuntarissa toistaiseksi lähinnä kuntien kaavoittajia ja ympäristöasiantuntijoita – vaatii kehittämistä

KIITOS!

www.paloresearch.fi

www.facebook.fi/paloresearch

www.twitter/paloresearch